

Förord

Ytterligare ett år präglat av coronapandemin går mot sitt slut.

Även om den ojämförliga bevakningen från 2020 av förklarliga skäl inte upprepats, så har pandemin förstås genomsyrat såväl journalistiskt innehåll som arbetsformer även detta år.

För journalistikens villkor finns motsägelsefulla tendenser, vilket *Mediestudiers årsbok* belyser. De vita fläckarna, platser utan redaktionell närvaro, ökar inte längre. Publiken konsumerar mer journalistik än tidigare, men annonsörerna väljer ändå att lämna, med en svårare finansieringssituation som följd. Och även själva konsumtionsbilden är splittrad, där unga fortsätter söka sig till andra plattformar och nyhetskällor än traditionella medier.

Ett undantag från den trenden blev coronapandemin, som lockade fler unga till de traditionella medierna, främst de digitala plattformarna. Den massiva mediebevakningen fick oss att fundera över hur väl journalisterna egentligen klarade sitt uppdrag. Var mängden coronajournalistik ”lagom” stor och litade publiken på det som sas och skrevs. Svaret är ett tydligt ja, på samtliga frågor, glädjande för oss som hoppas och tror på journalistikens betydelse och roll. Bilden är dock inte entydigt positiv. I boken *Journalistik i coronans tid* framgår också att de kritiska frågorna lät vänta på

sig, trots att det tidigt fanns tydlig kritik från många namnkunniga forskare. För många allmänreportrar med för dålig medicinsk kunskap ledde sannolikt till månader utan granskande frågor. Undantaget då den ihärdige, tyske kollegan från public service kanalen *ARD*, ”presskonferenstysken”, som han kom att kallas. Att framtiden är svår att träffa säkert sia kan kanske inte bättre illustreras än det faktum att svenskarnas lägereld blev en daglig direktsändning med statsepidemiologen **Anders Tegnell**. Direktsändning, i rörlig bild och text fick hur som helst ett enormt uppsving.

En annan fråga som återkommande lyfts och lett till öppen och ofta hård kritik, är bristen på mångfald i svensk media. Representationen av hur Sverige ser ut speglas för dåligt i journalistiken och på redaktionerna. Därom är de flesta överens. Men, ett märkligt faktum kvarstår. Det finns i princip ingen statistik på området, forskningen lyser med sin frånvaro. Det här tog vi fasta på i forskningsantologin *Vitt eller brett*, med ansatsen att om ett problem ska beskrivas, så måste det också, om än det är utmanande, mätas. Och ja, problemet kvarstår, men vissa minoritetsgrupper är faktiskt också överrepresenterade i förhållande till sin andel av befolkningen. Vår förhoppning är att Mediestudiers bidrag på området ska locka fler medieforskare att fördjupa sig i ämnet.

2022 väntar riksdagsval, det återstår att se om mediepolitiken blir en het fråga för partier och väljare. Vill man få en föraning om vad som kan tänkas komma, rekommenderas läsning inte bara av årsboken, utan även av *Snigeln och haren* om hur mediepolitik kan komma ikapp medieutvecklingen. Där ger bland annat

representanter från riksdagens partier en bild av sin önskade mediepolitik. Sen återstår att se vem som får makten och vad hen gör av den. Men du vet var du läste det först.

Karin Hübinette,
Ordförande Institutet för Mediestudier